

„A gazdasági válság hatása a szervezetek működésére és vezetésére”

Az MTA IX. osztály Gazdálkodástudományi Bizottsága
Tudomány napi konferenciája

A válság és a vállalati kommunikációmenedzsment

Borgulya Ágnes
Konczosné Szombathelyi Márta
Szondi György

Felépítés

Bevezetés

1. A válság és az intézményi bizalom

Az intézményi bizalom alakulása

A pénzüintézmények iránti bizalom alakulása

A vállalatok iránti bizalom alakulása

2. A bizalom és a kommunikáció

3. A válság hatása a hazai kommunikációmenedzsmentre

4. Összegzés

Bevezetés

**A 2007-ben induló válság bizalmi,
kommunikációs válság (is).**

Bizalom ↔ Gazdaság

(Fukuyama 1997,
Csepeli 1997,
Tóth 2004, Skrabski – Kopp 2008,
Király et al. 2008;
Bot Péter 2008, Surányi 2009)

1. Az intézményi bizalom

2012 Edelman Bizalom Barométer:
(25 ország, 30.000 megkérdezett)

Alacsony bizalmi index:

**kormányzatok, non-profit szféra, vállalatok,
üzleti szféra, média**

2012-re további bizalomvesztés!

Globális átlag:

**kormányokban cselekedetei alapján 43% bízik,
kormányzóvivőket szavahihetőnek tartja 29%**

Bankok, pénzüintézmények iránti bizalom

A bankok és pénzüintézetek cselekedete iránti bizalom tovább csökkent.

Edelman, 20 országa átlaga:

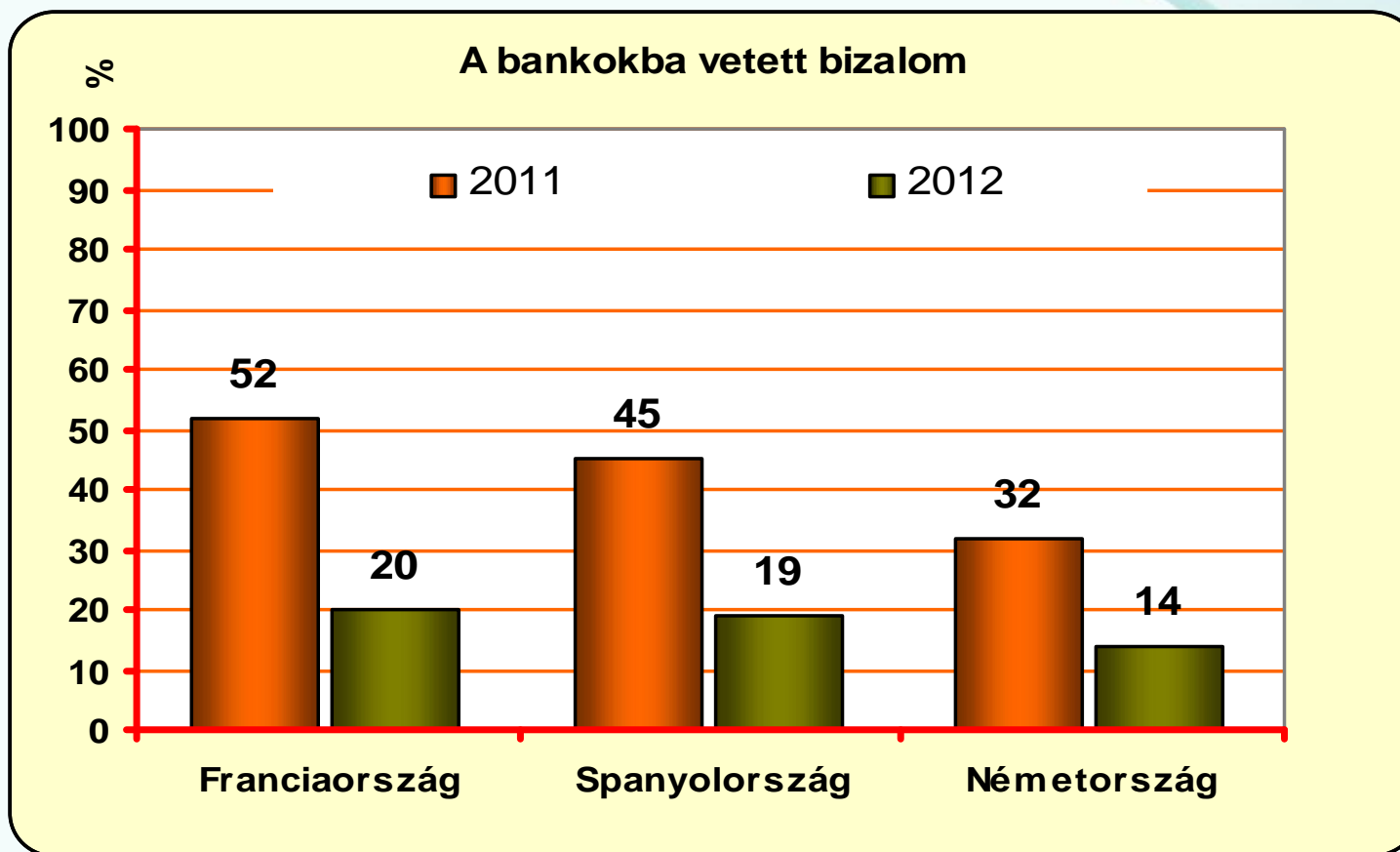
2011-ben: 50%

2012-ben: 47%

A pénzüintézmények iránti bizalom

2012 Edelman Bizalmi Barométer

„Mennyire bízik abban, hogy a pénzüintézmények helyes módon cselekszenek?”

A „Bízom” válaszok aránya.

Bankok, pénzüintézmények iránti bizalom

Ernst & Young 2012 (Die Welt):

**A görögök 80%-a,
a spanyolok 76%-a,
az olaszok 72%-a**

**rosszabb érzéssel gondol a bankjára,
mint 1 éve.**

„Vertrauen in die Banken” (Németo. 2012):

**Az ügyfelek 17%-a nem bízik a saját bankjában
(több bank ügyfele, barátoktól gyűjt információt: 69%,
banki tanácsadót vesz igénybe: 44%)**

A vállalatok és vállalatvezetők iránti bizalom

CEO-k szavahihetősége – drámai csökkenés:

20 ország átlagában

2011-ben: 50%

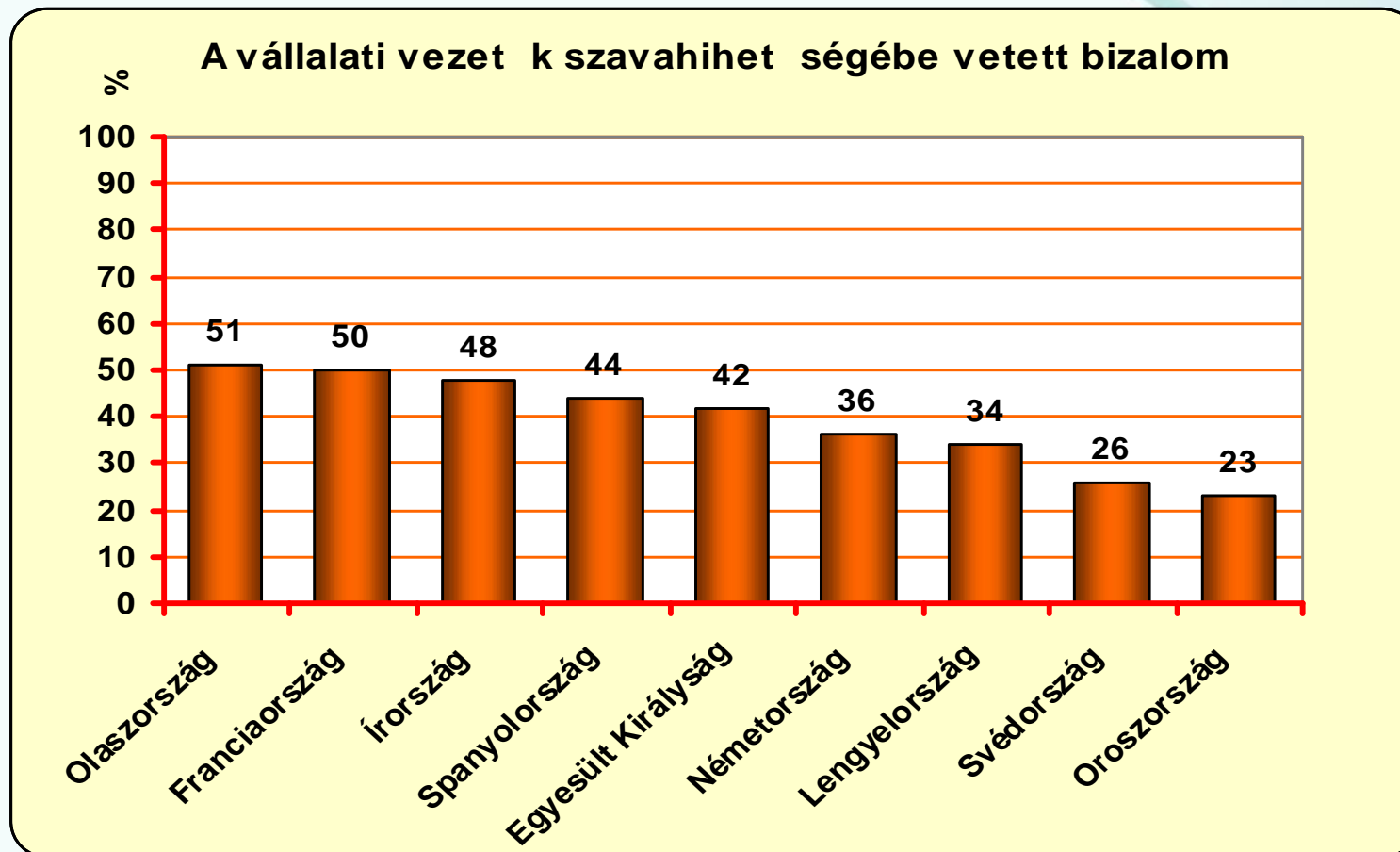

2012-ben: 38%

A vállalatvezetők iránti bizalom

2012 Edelman Bizalmi Barométer

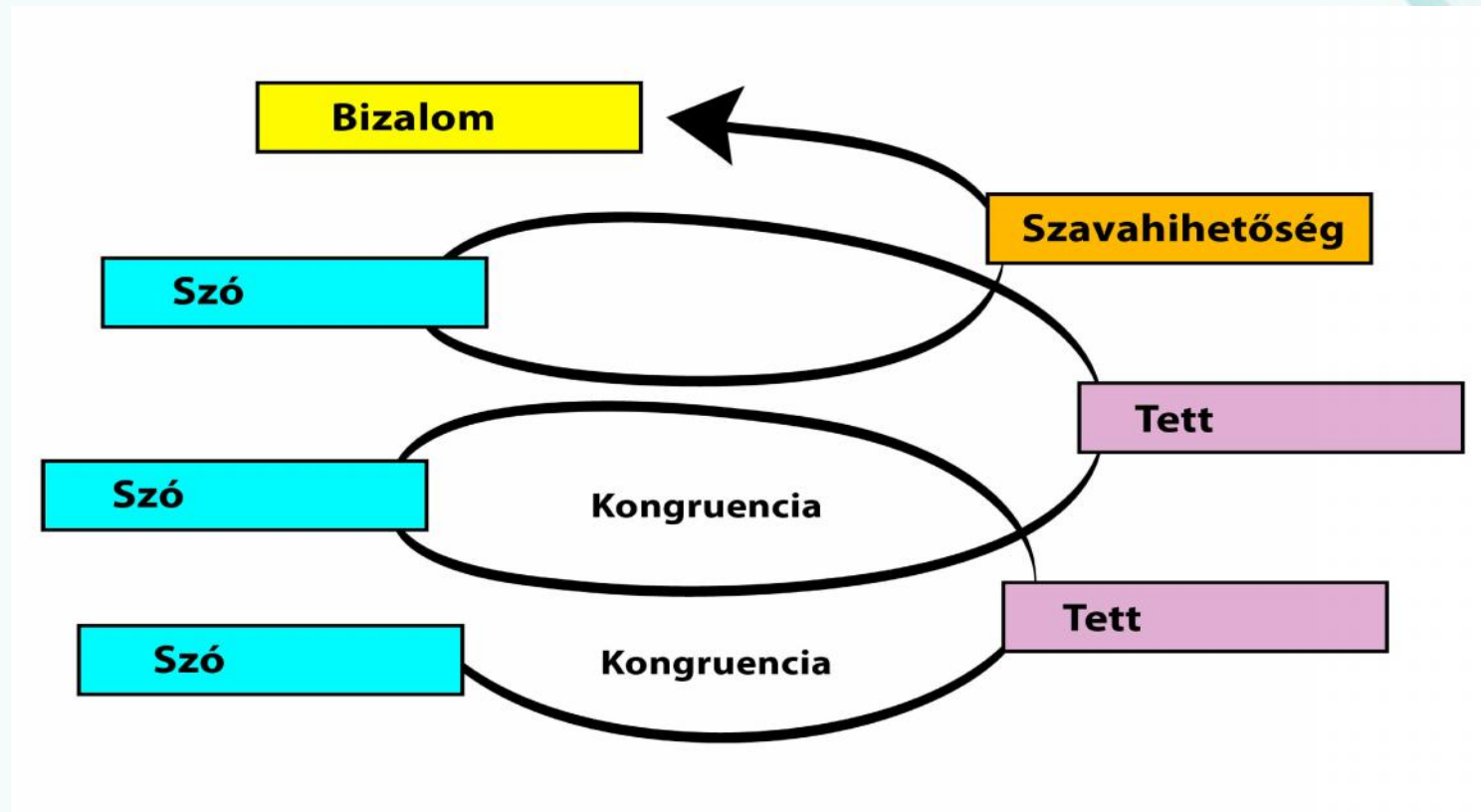

„Bízok abban, hogy az üzleti/vállalati vezetők igazat mondanak?” NEM – válaszok aránya.

2. A bizalom és a kommunikáció

2. Kommunikáció, **tett**, szavahihetőség, bizalom

2. Bizalom és versenyelőny

3. A válság hatása a kommunikációmenedzsmentre

Kommunikáció a válság bekövetkezésekor:

Rossz reakció:

**hallgatás,
túl későn megszólalás,
bagatellizálás,
felelősség-áthárítás**

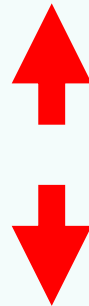

vállalati kommunikációs/szavahihetőségi válság

3. A válság hatása a kommunikációmenedzsmentre

Kommunikáció az elhúzódó válság alatt:

- **A kommunikációt érintő válságkövető (kényszer)lépések**

- **Proaktív kommunikációs magatartás**

Felmérés nemzetközi vállalatok hazai leányvállalatainál, képviselőiteinél

**22 vállalat
(gépgyártás,
élelmiszer,
szállító,
szoftverfejlesztő,
IT szolgáltató,
kereskedelem)**

**Szakértői interjúk:
vállalatvezetők,
kommunikációs
szakemberek**

3.1. Válságkövető magatartás:

1. Munkakörök, tevékenységi körök összevonása, a kommunikációért felelős munkatársak létszámának csökkentése.

- **nem kommunikációs szakképzettségű munkatárs,**
- **HR vagy a marketingkommunikáció alá sorolják be,**
- **új stratégia-készítés,**
- **nem jut idő megfelelő minőségben ellátni a kommunikációs teendőket**

sok, professzionális, hiteles kommunikációra lenne szükség

3.2. Válságkövető magatartás:

2. A centralizálás erősödése

- A központ utasításainak követése
- A központi megoldások másolása
- A kommunikációért felelős részleg, személy önállóságának csökkentése

Költségtakarékos, de érzéketlen a lokális problémák iránt. Növelni szükséges a helyi problémákra történő gyors, egyedi reagálás lehetőségét.

3.3. Válságkövető magatartás:

3. Költségtakarékos kommunikációs csatornák előnyben részesítése, még szigorúbb elszámolás – ROI

- **videokonferenciák**
- **személyes találkozások ritkítása**
- **hatáskimutatás**

- **gyengül a személyes kapcsolat**
- **nő a külföldi munkatársak közötti távolság**
- **nő a munkamennyiség**

3.4. Elkerülő, elzárkózó vállalati kommunikáció:

**4. A bizalmi válság következménye:
nagyfokú bizalmatlanság a médiával szemben,
szigorúan ellenőrzött sajtóközlemények**

Romlik a nyilvánossággal folytatott kommunikáció

3.5. Proaktív magatartás

(kevés vállalat választja):

- **a vállalati kommunikáció erősítése**
- **decentralizálás**

- **létszámnövelés**
- **aktív magatartás**
- **fejlesztés a kommunikáció terén**
- **a kommunikációs részleg (korlátozott) önállósítása;**
- **a helyi média kapcsolatok helyi döntés alatt**
- **növelik a személyes kapcsolatok szerepét**

3.6. A lokális magyar vállalat és a központ kommunikációja:

**Nehézségek
a hazai gazdasági intézkedések
megértésében a
központtal**

4. Összegzés

- 1. A pénzügyi válság okozta bizalmi válság áterjedt a nem pénzintézményekre is. Nemzetközi felmérések: a vállalatvezetők iránti bizalom is csökken.**
- 2. A vizsgált magyar mintában a válság nem érintett minden vállalatot érzékenyen.**
- 3. Az érintettek válságkezelése negatívan befolyásolhatja a kommunikációt. Ez nehezíti a bizalom megőrzését vagy visszaszerzését.**
- 4. A nem érintett vállalatok is bizalmatlanok a médiával szemben – nagyon óvatos vagy elzárkózó magatartást követnek.**
- 5. A proaktív magatartást tanusítók fejlesztéseket hajtanak végre a kommunikáció terén is.**

Köszönjük a figyelmet.

Irodalom, források:

<http://www.welt.de/finanzen/artcile107266740/Deutsche-verlieren-Vertrauen-in-die-Banken.html> 25.06.12

<http://de.statista.com/statistik/daten/studie/30721/umfrage/vertrauen-in-die-eigene-bank>

Irodalom:

Alter, V. – Wilde, S.(2009): Glaubwürdigkeit als Leitgröße des Kommunikationsmanagements. In: Mast, C. (Hrsg.): Unternehmenskommunikation in Zeiten der Wirtschaftskrise. Universität Hohenheim, Stuttgart, pp.39 – 65

Cartmell, M. (2011): Global CEOs now figures of trust again says Edeleman Trust Barometer. [Prweek.com](http://www.prweek.com). 25.January 2011

Csepeli Gy. (1997): Szociálpszichológia.

Ditges, F. – Höbel, P. – Hofmann, T. (2008): Krisenkommunikation. UVK Verlagsgesellschaft, Konstanz

Fiske, T.S. (2006): Társas alapmotívumon. Osiris kiadó, Budapest

Fukuyama, F. (1997): Bizalom. Európa Kiadó, Budapest

Irodalom, források:

Kásádi E. (2012): A kommunikáció mint értékteremtő folyamat. (Szakdolgozat) Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar Pénzügyi és Számvitel szak.

Király J. – Nagy M. – Szabó E. V. (2008): Egy különleges eseménysorozat elemzése – a másodrendű jelzáloghitel – piaci válság és (hazai) következményei. Közgazdasági Szemle. LV. évf. 2008. július – augusztus. pp. 573 – 621

Mahlbacher, M. - Schön, A. (2009): Kommunikation in der Krise – Krise der Kommunikation? In: Mast, C. (Hrsg.): Unternehmenskommunikation in Zeiten der Wirtschaftskrise. Universität Hohenheim, Stuttgart, pp. 7 – 38

Mast, C. (2009): Unternehmenskommunikation in Zeiten der Wirtschaftskrise. Universität Hohenheim, Stuttgart

Mikula, T. (2012): A bizalom jelentősége a banki kommunikációban. (szakdolgozat) Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar. Pénzügyi-számviteli szak

Irodalom, források:

Skrabski Á. – Kopp Má. (2008): A bizalom mint a társadalmi tőke központi jellemzője.

www.vigilia.hu/regihonlap/2008/10/skrabski.html. (Letöltés: 2012.október 5.)

Tóth L. (2004): A bizalom szerepe a helyi gazdasági kapcsolatokban. Szociológiai Szemle. 2004. 4. szám pp. 95 – 128

http://www.vg.hu/gazdasag/vg_online/gazdasag_belfold/090311_yblsuranyi_264160

http://www.mfor.hu/cikkek/Bod_Peter_Akos_nem_penzugyi_hanem_bizalmi_valsg_sujtja_hazankat.html

<http://www.slideshare.net/EdelmanInsights/trust-bar-fin>